

ACONSEGUEIXI LA SAMARRETA EXCLUSIVA
JUNTS PODEM
DEL GIRONA FC

DIUMENGE UNA NOVA PEÇA DE
LA NOSTRA COL·LECCIÓ
**D'ULLERES
DE SOL**
Visionlab

SANT PERE PESCADOR
Condemna exemplar a l'esquarterador:
32 anys i cinc mesos de presó ▶16

www.diaridegirona.cat

Diari de Girona

TEL 972 20 20 66 | FAX 972 20 20 05 | A/E diaridegirona@epi.es | ADREÇA PASSEIG GENERAL MENDOZA, 2. 17002. GIRONA | DIRECTOR JORDI XARGAYÓ | NÚMERO 22.572

Aquest diari utilitza
paper reciclat en un 80,5%

PREU
1,20 €

Dimarts
28 DE MAIG DE 2013

FUNDAT EL 1889

L'assassí confés, Joan Vila Dilmé, va declarar ahir davant l'Audiència de Girona.

L'assassí de La Caritat acudeix al judici amb la tesi que va matar per compassió

▶ **Tenia «la sensació que** moralment actuava correctament malgrat no ser correcte legalment»

▶ **Les acusacions** es pregunten el perquè del descontrol dels fàrmacs al geriàtric

▶ **La vista oral** a Joan Vila ha provocat un enorme seguiment mediàtic i una forta presència policial ▶ 3 a 5

Joan Ferrer desmunta el mite del dialecte judeocatalà

■ EL FILÒLEG DE LA UDG REVELARÀ DIJOUS EN UNA CONFERÈNCIA QUE ELS JUEUS PARLAVEN «CATALÀ» ▶ 41

Esteve vol acomiadar 225 empleats en un ERO que no afecta Celrà

■ Les retallades de la despesa farmacèutica del Govern i la crisi provoquen pèrdues de 56 milions d'euros en una divisió del grup, que ocupa 1.440 treballadors. ▶ 23

El TSJC obliga a enderrocar una casa de dues plantes a Llançà

■ EL TRIBUNAL CREU QUE ES VA UTILITZAR UNA L·LICÈNCIA DE REFORMA PER FER UNA CONSTRUCCIÓ NOVA ▶ 14

Air transat
CANADÀ
VOLS DIRECTES DES DE 572€*
MONT-RÉAL I TORONTO
airtransat.es 800 300 831 O AGENCIES DE VIATGES
*Restriccions aplicables

El pacte amb el PP a Girona pels contenidors encareix uns 172.000 euros més el contracte

■ L'equip de govern de Girona va aprovar ahir el projecte per canviar tots els contenidors, amb els vots del PP i de Carles Palomares. A banda de la inversió per fer la compra, la recollida de la matèria orgànica a l'Eixample, pactada amb el PP, incrementa el cost 172.000 € més. ▶ 6

El nou hospital d'Olot retarda l'obertura fins al 2014

■ NOMÉS FARAN SERVIR UN 80% D'UN EDIFICI PENSAT PER A UNA COMARCA AMB 10.000 HABITANTS MÉS ▶ 8

La PAH demana no tallar l'aigua a la gent sense recursos de Salt

■ La Plataforma exigeix a l'alcalde, Jaume Torramadé, que intercedeixi amb l'empresa d'aigües. ▶ 7

Joan Ferrer (UdG) desmunta el mite del dialecte judeocatalà i del judeoespanyol

► Les comunitats jueves medievals no parlaven altra cosa que català, exactament igual com la resta dels ciutadans

GIRONA | DANIEL BONAVENTURA

■ La comunitat científica internacional ha alimentat durant dècades la idea que les comunitats jueves medievals parlaven un dialecte propi. Aquesta idea, molt estesa des de principis del segle XX, serà taxativament desmentida pel filòleg Joan Ferrer aquest dijous a l'Institut d'Estudis Nahmànides de Girona.

Així doncs, ni els jueus del Calls de Girona, Besalú o Barcelona parlaven «catalanit» o «judeocatalà», ni els de Toledo, Lucena o Segòvia parlaven «ladino» o «judeoespanyol». Els primers parlaven simplement català i els segons parlaven simplement castellà, com els altres ciutadans.

Ferrer, professor d'Estudis Hebreus i Arameus de la UdG, ha estudiat detalladament la rica documentació de l'Arxiu Històric de Girona, que conserva preuats llegats jueus medievals, i ha arribat a la conclusió irrevocable que aquella gent «parlava català com la resta de la població».

Ferrer revelarà les conclusions de la seva recerca dijous a les 18:30 hores en el decurs de la conferència *La parla quotidiana de les comunitats jueves de la Catalunya medieval*, en el marc del cicle Les llengües del judaisme, organitzat pel Patronat del Call de Girona.

El científic ha explicat al **Diari de Girona** que la parla de les diverses comunitats jueves dels països de llengua romànica alimenta un debat des de la dècada de 1920. Aleshores, emparant-se en l'existència del ídix (llengua sobre una base alemanya dels jueus de l'Europa central, que es va extingir amb l'holocaust), els erudits jueus van començar a pensar que en els països de llengua romànica s'havia de produir al temps medieval un procés semblant.

Durant l'edat mitjana, abans de la seva expulsió el 1492, els jueus establerts a Catalunya i a Espanya escrivien utilitzant l'alfabet he-

breu. L'hebreu era una llengua aleshores ja en desaparició, com una mena de llatí antic usat només pels més savis de la comunitat.

«Amb aquests precedents, es va alimentar el mite de l'existència d'un dialecte català dels jueus», comenta Ferrer, i explica que fins i tot l'*Enciclopèdia Catalana*, en la seva primera edició dels anys 1970, va recollir la tesi, i l'actual Wikipèdia fins i tot bateja aquella llengua com a «catalanit», però «això és una aberració», aclareix Ferrer.

El filòleg de la UdG podrà donar dijous una notícia d'impacte internacional i de les que satisfan i prestigien la universitat on ha tingut lloc el procés de recerca.

I es que Joan Ferrer té la sort de poder accedir als rics fons de l'Arxiu de Sant Josep, de Girona, on ha estudiat documents, entre els quals l'interessantíssim document gironí de Jucef ben Zabara, de 1443.

Es tracta d'un text d'una importància cabdal perquè és el document en hebreu escrit per un jueu català que conté més mots catalans que cap altre text conegut d'aquestes característiques.

Les evidències lingüístiques demostren la catalanitat de llengua i de cultura del jueu que el va escriure i la correspondència absoluta -lèxica, morfològica i fonètica- dels mots del document amb les formes del català de Girona que es poden documentar d'aquesta època.

«L'única conclusió a què podem arribar és que un dialecte judeocatalà diferent del català dels altres parlants, simplement no va existir mai», conclou Ferrer.

Joan Ferrer és conscient que les seves aportacions constitueixen una càrrega de profunditat per a les tesis que avui es donen per bones, ja que «és aplicable a totes les llengües de l'àmbit de la romanitat». Aquestes aportacions es difondran prou per a ser un llibre del qual l'investigador no ha ofert per ara més detalls.

Joan Ferrer.

MARC MARTÍ

EL CASTELLÀ FOSSILITZAT

El dialecte «ladino» va existir però només a partir de la diàspora de l'any 1492

► El dialecte «ladino» o judeoespanyol també és un mite, però en aquest cas no del tot. Els jueus dels calls de la Castella medieval parlaven castellà, com la resta de parlants, però aquella llengua va viatjar amb ells a la diàspora a partir de 1492 amb la particularitat que va perdurar a les comunitats d'antics jueus espanyols establertes als territoris avui corresponents a Grècia i a Turquia. Segons Joan Ferrer, màxim estudiós del tema, aquell castellà fossilitzat és el que, per raó de l'aïllament, es va anar diferenciant del parlat a Castella, que anava evolucionant. Per això té sentit parlar d'un dialecte *ladino* o judeoespanyol però a partir de la diàspora, no abans. A partir de la Segona Guerra Mundial, amb la creació d'Israel, aquelles comunitats es van integrar al nou estat i la seva llengua o dialecte propi es va anar fonent en la boira de la història. D.B. GIRONA

TREBALL AMB NARCÍS COMADIRA

L'amor físic del «Càntic dels càntics»

► Joan Ferrer acaba de publicar, juntament amb Narcís Comadira, una traducció del *Càntic dels Càntics*, editada per Fragmenta Editorial. Aquesta obra serà presentada el mateix dijous 30 de maig, a les 8 del vespre, a la Llibreria 22 de Girona. Per aquest motiu, la conferència del centre Bonastruc ça Porta s'avançarà mitja hora a l'horari habitual i començarà a 2/4 de 7 del vespre. Fragmenta Editorial publicita el *Càntic dels Càntics* com un poema oníric en el qual el que importa és la seva «febrada eròtica». L'amor del Càntic «és d'entrada un amor físic, sense cap dissimulació de la fisiologia», diu el web de l'editorial. DdG GIRONA

UNA OBRA REDACTADA AMB EDUARD FELIU I PERE CASANELLAS

En procés d'edició del «Diccionari Girona»

► Nascut a Calella (Maresme) l'any 1960, Joan Ferrer és doctor en filologia semítica, llicenciat en teologia i en geografia i història. És professor titular d'Estudis Hebreus i Arameus i de Filologia Catalana de la Universitat de Girona i professor estable de Sagrada Escripura de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Gi-

rona. Ha estat deixeble i col·laborador de l'eximí lingüista Joan Coromines. Traductor de la Bíblia i de diversos autors hebreus al català, també ha escrit llibres de filologia semítica (hebreu, arameu i siríac) i de filologia catalana. Especialista en ídix, n'ha escrit una història i gramàtica. Amb Eduard Feliu i Pere Casanelles, ha redactat el *Diccionari Girona. Diccionari hebreu-català. Vocabulari català-hebreu*, que està en procés d'edició. DdG GIRONA

LLENGUA

Xerrada sobre la parla dels jueus catalans

El professor Joan Ferrer (UdG) oferirà avui la xerrada *La parla quotidiana de les comunitats jueves de la Catalunya medieval* (18.30 h) a l'Institut d'Estudis Nahmànides de Girona, dins del cicle *Les llengües del judaisme*. Ferrer, membre fundador de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics, afirma que els jueus no parlaven un dialecte propi, sinó el mateix català que la resta de la població. ■ x.c.

Joan Ferrer explica que els jueus parlaven català

► **EL FILÒLEG DE LA UDG JOAN FERRER** va desmuntar ahir el mite del dialecte judeocatalà, explicant que els jueus parlaven «català». Ferrer va pronunciar la conferència titulada «La parla quotidiana de les comunitats jueves de la Catalunya Medieval, a l'Institut d'Estudis Hahmànides-Biblioteca Eliezer E. Schalt, dins un cicle sobre les llengües del judeisme.

MARC MARTI